
Plan Overview

A Data Management Plan created using DMPTuuli

Title: Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II

Creator: Minna Kivipelto

Principal Investigator: Minna Kivipelto

Data Manager: Niina Tanner, Laura Leppänen, Mirka Elovainio, Mikko Kahri

Affiliation: Finnish Institute for Health and Welfare (THL)

Funder: Other

Template: General Finnish DMP template

Project abstract:

Vuodesta 2017 lähtien AVAIN-mittarin tietosisältö on ollut THL:n koodistopalvelimella ja Sosmeta-palvelussa vuodesta 2021 lähtien. Kehittämisen ja testauksen pohjalta mittaria on kehitetty edelleen. Tämän tutkimuksen tavoitteena on tutkia THL:n AVAIN-mittarin validiteettia ja reliabiliteettia aikuissosiaalityön vaikuttavuuden arvioinnissa. Lisäksi selvitetään mittarin käyttömahdollisuuksia ja vaikuttavuustiedon tuottamista työikäisten sosiaalityössä. Tutkimustehtävät ja tutkimusosiot ovat:

Tutkimusosio 1. Tässä osiossa selvitetään, millaisia työllistymistä tukevia ja hankaloittavia tekijöitä TYP:n palveluun ohjattujen työttömien työnhakijoiden asiakassuunnitelmiin on kirjattu ja miten asiakassuunnitelmakirjauksia voidaan käyttää asiakkaan palvelua koskevan vaikuttavuuden arviointiin. Aineistot: A1. Tutkimuksessa käytetään laadullista sisällön analyysia. (2024)

Tutkimusosio 2. Tutkimusosiossa selvitetään AVAIN-mittarin psykometrisiä ominaisuuksia, rakennevaliditeetti ja reliabiliteetti. Aineistot: A4. Tutkimusosiossa tarkastellaan konfirmatorisen faktorianalyysin ja rakenneyhtälömallinnuksen avulla AVAIN-mittarin rakennevaliditeettia ja Cronbachin alfa arviointimenetelmällä mittarin reliabiliteettia. (2024–2025)

Tutkimusosio 3. Kolmannessa osiossa arvioidaan AVAIN-mittarin ennustevaliditeettia. Aineistot: A1. Pyrimme selvittämään, miten eri tilannetekijöiden, menetelmien ja palveluiden yhdistelmät vaikuttavat asiakkaiden tavoitteiden saavuttamiseen ja ovatko ne yhteydessä tavoitteiden saavuttamiseen. Tutkimusosiossa käytetään tilastollisia menetelmiä, kuten regressioanalyysia. (2024–2025)

Tutkimusosio 4. Tutkimusosiossa perehdytään siihen, millaista tietoa AVAIN-mittari tuottaa asiakkaiden tavoitteista (tavoitteiden toteutuminen), tilannetekijöistä (tilannetekijät, jotka auttavat tai heikentävät tavoitteiden saavuttamista), palveluista ja menetelmistä. Aineistot: A1. Laadullinen ja määrällinen analyysi asiakassuunnitelma-aineistosta. (2025–2026)

Tutkimusosio 5. Tutkimuksen tavoitteena tutkia tarkemmin aikuissosiaalityön asiakkaiden toimeentulotuen käytön ja sosiaalityön välisiä yhteyksiä. Aineistot: A1, A2, A3. Tutkimme, millaisilla tilannetekijöillä ja taustamuuttujilla on yhteys toimeentulotuen käyttöön, hyvinvointiin ja sosiaalityön tarpeeseen. Lisäksi kiinnostuksen kohteena on, ovatko jotkin elämäntilanteet tai asiakkaiden ominaisuudet yhteydessä sosiaalityön tuloksiin ja toimeentulotuen käyttöön. Tutkimusosiossa käytetään tilastollisia ja laadullisia menetelmiä. Tutkimusosio toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa. (2025–2026)

Tutkimusosio 6. Tässä tutkimusosiossa selvitetään AVAIN-mittarin käytettävyyttä työikäisten sosiaalityössä. Aineistot: A1, A2, A3. Tutkimusosiossa tarkastellaan niin tietotekniisiä kuin osaamiseen ja motivaatioon liittyviä tekijöitä, jotka tukevat tai hankaloittavat AVAIN-mittarin käyttöä, tiedon hyödyntämistä ja tiedolla ohjaamista ja johtamista työikäisten sosiaalipalveluissa. Tutkimme niin määrämuotoisen kuin avointen kirjausten käyttöä sosiaalityön vaikuttavuuden arvioinnissa. Tutkimusosio toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa. (2025–2026)

ID: 25576

Start date: 01-01-2025

End date: 31-12-2026

Last modified: 14-11-2024

Copyright information:

The above plan creator(s) have agreed that others may use as much of the text of this plan as they would like in their own plans, and customise it as necessary. You do not need to credit the creator(s) as the source of the language used, but using any of the plan's text does not imply that the creator(s) endorse, or have any relationship to, your project or proposal

Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatioissa (ToituAvain) II

1. General description of the data

1.1 What kinds of data is your research based on? What data will be collected, produced or reused? What file formats will the data be in? Additionally, give a rough estimate of the size of the data produced/collected.

Tutkimuksessa käytetään neljää aineistoa:

A1: Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakkassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023. ToituAvain II tutkimuksessa tiedonkeruun kohteeksi on valittu kunnat ja kuntayhtymät (vuoden 2023 alusta hyvinvointialueet), joiden käytössä on sosiaalihuollon työikäisten palvelujen asiakkassuunnitelma-versio 1/2021. Kyseinen aineisto tallentuu kuntien/kuntayhtymien (2023 alkaen hyvinvointialueiden) asiakastietojärjestelmiin. THL on saanut Etelä-Savon, Länsi-Uudenmaan, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueilta hallintopäätöksen nojalla työikäisten sosiaalipalvelujen asiakkassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023 tutkimuskäyttöön (ks hallintopäätös: THL 4762/5.03.00/2022). Aineistot ovat saapuneet THL:aan vuonna 2023 ja ne sisältävät sekä kvantitatiivista että laadullista dataa. Asiakkassuunnitelmia on toimitettu THL:aan noin 4000 kappaletta. Aineisto on THL:n rekisteriverkon tietokannassa *Tutkimus* omassa skeemassaan, ja sitä käytetään THL:n Biometry Linux Cluster etäkäyttöympäristössä Nomachine-etätyöpöydän kautta. Aineiston järjestely ja datan tarkistukset on aloitettu vuonna 2023, mutta niiden tekeminen on edelleen kesken johtuen siitä, että THL:ssa on vain kaksi henkilöä, joilla on asiantuntemus kyseiseen tehtävään ja toinen heistä tekee tehtävää muun työnsä ohella.

A2: Perustoimeentulotuen rekisteriaineisto 2023–2026. Aineiston avulla analysoidaan aikuissosiaalityön asiakkaiden toimeentulotuen käytön ja sosiaalityön välisiä yhteyksiä. Perustoimeentulotuen rekisteriaineisto (2023-2026) pyydetään Kelasta.

A3: Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen tilastoaineistot 2023–2026 Aineiston avulla analysoidaan aikuissosiaalityön asiakkaiden täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen käytön ja sosiaalityön välisiä yhteyksiä. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen aineisto pyydetään THL:sta. T

A4: Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilussa 2018–2019 kerätty tutkimusaineisto. AVAIN-mittarin rakennevalidointiin hyödynnetään kvantitatiivista dataa, joka on kerätty THL:n Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilussa viidessä kokeilukunnassa. Kunnista kerättiin yhteensä 454 asiakkassuunnitelmaa (AVAIN-mittari suunnitelmaa). Aineistot ovat THL:ssa salasanalla suojatussa kansiossa.

Työikäisten asiakkassuunnitelma-asiakirjat (2018-2019, 2023), perustoimeentulotuen, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen rekisteritiedot tarvitaan tunnistelluina, jotta tiedot voidaan yhdistää keskenään. Toimeentulorekisterin, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen data yhdistetään kuntien asiakastietojärjestelmästä saatuaan dataan tietokannassa, jolloin kaikki data on yhdessä paikassa ja tietosuojatoteutus parhaalla mahdollisella tavalla.

Tietoja säilytetään tutkimuksen ajan (5 vuotta), minkä jälkeen tutkimuspäällikkö (Minna Kivipelto) vastaa tietojen tuhoamisesta.

1.2 How will the consistency and quality of data be controlled?

Kerättävä data on rekisteriaineistoa. Rekistereiden laatu ja vakaus on asianomaisten rekisterinpitäjien vastuulla.

Toimeentulotukirekisteritietojen siirto Kelasta tutkimustiimille tehdään tietopyynnöllä. Aineistojen yhdistämiseen on laadittu suunnitelma yhteistyössä tutkimustiimin ja THL:n Aineistot ja analytiikka-yksikön Tiedonkeruu-tiimin asiantuntijoiden kanssa.

Aineiston keruu pohjautuu tutkimussuunnitelmaan. Tutkimusta ohjaa johtava tutkija, dosentti Minna Kivipelto yhdessä tutkimustiimin kanssa.

2. Ethical and legal compliance

2.1 What legal issues are related to your data management? (For example, GDPR and other legislation affecting data processing.)

Tutkimuksesta on tehty tietosuojan vaikutusten ennakoarviointi ja vaikutusarviointi. Arvioinnin perusteella tutkimuksella jäännösriski toimenpiteiden jälkeen rekisteröidyille tai rekisterinpitäjälle ovat vähäisiä tai rajattuja. Tietosuojailmoitus on tehty aineistoeditoriin ja se viedään hankkeen kotisivuille tutkimuksen käynnistyttyä. Tutkimuksesta pyydetään THL:n eettisen työryhmän arviointi. Aineiston hallintaa koskeva selvitys on saatavilla DMPTuuli-järjestelmästä.

Tutkimuksessa otettava huomioon erityisesti [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä \(159/2007\)](#) Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, [Sosiaalihuoltolaki](#), ja [Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista](#).

Tutkittavien oikeusturva ja tietosuojatoteutus huomioidaan kaikissa tutkimuksen vaiheissa.

2.2 How will you manage the rights of the data you use, produce and share?

Tutkimukselle on tehty tietosuojan vaikutusten ennakoarviointi ja tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi (DPIA) 35-36 artiklan mukaan, joissa myös tietojen hallintaa ja oikeuksia koskevat riskit on arvioitu.

Rekisteriaineistojen osalta käyttöoikeudet ovat rekisterinpitäjillä, joilta ne saadaan hankkeen käyttöön määräajaksi. Aineistoja käytetään hankkeen ajan suojatussa käyttöympäristössä tutkimuksen ajan. Aineistoja ei luovuteta ulkopuolisille.

3. Documentation and metadata

3.1 How will you document your data in order to make it findable, accessible, interoperable and re-usable for you and others? What kind of metadata standards, README files or other documentation will you use to help others to understand and use your data?

Tunnisteellista dataa ei luovuteta THL:n tutkimustiimin ulkopuolisille henkilöille tai muihin, kuin tässä tutkimuksessa ilmaistuihin tarkoituksiin.

4. Storage and backup during the research project

4.1 Where will your data be stored, and how will the data be backed up?

Aineisto on THL:n rekisteriverkon tietokannassa Tutkimus omassa skeemassaan, ja sitä käytetään THL:n Biometry Linux Cluster etäkäyttöympäristössä Nomachine-etätyöpöydän kautta. Aineiston järjestely ja datan tarkistukset on aloitettu vuonna 2023, mutta niiden tekeminen on edelleen kesken johtuen siitä, että THL:ssa on vain kaksi henkilöä, joilla on asiantuntemus kyseiseen tehtävään ja toinen heistä tekee tehtävää muun työnsä ohella. Kun aineisto on saatu analysoitavaan kuntoon, voidaan validointi tehdä kokonaisuudessaan.

Tutkittavan suoran tunnistamisen mahdollistavat tunnistetiedot korvataan tutkimusnumeroilla (koodilla) ja koodiavainta säilytetään erillään muusta aineistosta. Koodiavaimen säilyttäjä: erikoissuunnittelija Mikko Kahri.

Datan tallennus ja tuhoaminen on määritelty (DPIA) 35-36 artiklan mukaisessa tietosuojaa koskevassa vaikutustenarvioinnissa.

4.2 Who will be responsible for controlling access to your data, and how will secured access be controlled?

Tietoja säilytetään tutkimuksen ajan (5 vuotta), minkä jälkeen johtava tutkija vastaa tietojen tuhoamisesta.

Aineiston suoja palon, murron, vesivahingon tai luvattoman käytön varalta on osa THL:n tietojärjestelmän suoja.

Tutkimusaineistoon on pääsy ainoastaan THL:n nimetyillä tutkimusryhmän jäsenillä. Tutkimusryhmän jäsenet voivat käyttää aineistoa tutkimuksen aikana tutkimussuunnitelmassa määrättyyn tarkoitukseen

5. Opening, publishing and archiving the data after the research project

5.1 What part of the data can be made openly available or published? Where and when will the data, or its metadata, be made available?

Aineistoa ei luovuteta ulkopuolisille, se on kerätty vain tämän tutkimuksen tarkoituksiin. Aineistosta kirjoitetut tutkimusjulkaisut (tutkimusraportti, yleistajuiset julkaisut ja tieteellinen artikkeli) ovat julkisia ja saatavilla mm. THL:n avoimesta julkaisutietokanta Julkarista.

5.2 Where will data with long-term value be preserved, and for how long?

Aineisto säilytetään pseudonymisoituna tietosuoja-arvioinnin mukaisesti viisi vuotta, jonka jälkeen se tuhotaan. Aineistoa ei luovuteta THL:n ulkopuolisille tai edes THL:n sisällä muille tutkijoille.

6. Data management responsibilities and resources

6.1 Who (for example role, position, and institution) will be responsible for data management?

Tutkimuksen vastuullinen johtaja Minna Kivipelto on vastuussa tutkimushankkeesta saatavasta tiedosta ja vastaa seuraavista:

Aineistot hävitetään asianmukaisesti, kun tutkimuskäyttöön tarvittava tieto on kerätty.

Aineistohallintasuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan. Säännönmukaiset tarkistukset tehdään tutkimuksen aikana kerran.

Tiedonhallinnan, metatietojen, tiedon laadun ja varastoinnin sekä varmuuskopiointien roolit ja vastuut ovat THL:n tiedonhallintakäytäntöjen mukaiset.

Taloudellinen vastuu on hankkeen johdolla (Kivipelto), jonka velvollisuutena on käydä hankkeen talous läpi THL:n talousasioista vastaavien henkilöiden kanssa.

6.2 What resources will be required for your data management procedures to ensure that the data can be opened and preserved according to FAIR principles (Findable, Accessible, Interoperable, Re-usable)?

Tutkimuksen resurssit (esimerkiksi taloudelliset ja ajalliset) sovitetaan niin, että ne riittävät tutkimuksen toteuttamiseen, tietojen hallintaan, säilyttämiseen ja jakamiseen.

Tiedonhallintakustannukset määritellään THL:n vaatimusten mukaisesti.

Tutkijoiden hankkeeseen käyttämää työaika seurataan ja kohdennetaan hankkeelle THL:n Kieku-järjestelmän avulla kuukausittain.

Hankkeesta aiheutuvat kustannukset sovitaan hankkeen isäntäorganisaation kanssa (Hyvinvointivaltion tutkimus, Sosiaaliturva ja palvelut-tiimi sekä Aineistot ja analytiikka -yksikön Tiedonsiirto-tiimi).